

Sivas Cumhuriyet University Journal of Sport Sciences

| cuspor.cumhuriyet.edu.tr |

Founded: 2020

Available online, ISSN: 2717-8919

Publisher: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

DETERMINATION OF RECREATIONAL LEADERSHIP LEVELS OF SPORT SCIENCES FACULTY STUDENT

Kerim Ali Akgül^{1,a*}, Ali Erdoğan^{2,b}, Edip Karabacak^{3,c}

¹Faculty of sports sciences, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

²Faculty of sports sciences,, Karamanoğlu Mehmetbey University, Karaman, Türkiye

³Faculty of sports sciences, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

History

Received: 09/04/2024

Accepted: 03/06/2024

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Sports Science. All rights reserved.

ABSTRACT

Today, factors such as technological advances, improvement of working conditions and mechanisation have led to an increase in individuals' leisure time for entertainment and rest. This increase has led to the emergence of the phenomenon of recreation, which includes various activities carried out by individuals in order to get away from the monotony of daily life. Individuals form groups and need leaders to manage these groups due to their efforts to achieve certain goals and because they are social beings. In this context, the concept of recreational leadership has emerged with the development of the recreation phenomenon. The aim of this study is to determine the recreational leadership levels of the students of the Faculty of Sport Sciences. The survey method was used in the study and it was carried out with students studying in the departments of Sports Management, Physical Education Teaching and Coaching Education at Sivas Cumhuriyet University Faculty of Sport Sciences in the 2023-2024 academic year. 'Recreational Leadership Behaviour Scale' was used to determine the recreational leadership levels of the students. The distribution of the data obtained in the research was examined with skewness and kurtosis values and statistical analyses were made according to these results. As a result of the research, a significant difference was found between recreational leadership and gender variable, while no significant difference was found between the variables of students' departments and years of doing sports.

Keywords: Sport, Recreation, Leadership, Recreational Leadership

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL LİDERLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Süreç

Geliş: 09/04/2024

Kabul 03/06/2024

ÖZ

Günümüzde yaşanan teknolojik ilerlemeler, çalışma koşullarının iyileşmesi ve makineleşme gibi faktörler, bireylerin eğlenme ve dinlenme için boş zamanlarının artmasına yol açmıştır. Bu artış, bireylerin günlük hayatın monotonluğundan uzaklaşmak amacıyla gerçekleştirdiği çeşitli aktiviteleri içeren rekreasyon olgusunun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bireyler, belirli amaçlara ulaşma çabası ve sosyal varlıklar olmaları sebebiyle gruplar oluşturmakta ve bu grupları yönetecek liderlere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu bağlamda, rekreasyon olgusunun gelişimi ile birlikte rekreatif liderlik kavramı ortaya çıkmıştır. Bu çalışmanın amacı, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin rekreatif liderlik düzeylerini belirlemektir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmış ve 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde Spor Yöneticiliği, Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin rekreasyonel liderlik düzeylerini belirlemek amacıyla "Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin dağılımı çarpıklık ve basıklık değerleri ile incelenmiş ve bu sonuçlara göre istatistiksel analizler yapılmıştır. Araştırma sonucunda, rekreasyonel liderlik ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunurken, öğrencilerin bölümleri ve spor yapma yılları değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Rekreasyon, Liderlik, Rekreasyonel Liderlik

^a kerimaliakgul@cumhuriyet.edu.tr <https://orcid.org/0000-0002-4482-0591>

^c edip.karabacak@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-3084-9190>

^b aerdogan@kmu.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-8306-5683>

How to Cite: Akgül, K.A., Erdoğan, A., & Karabacak, E. (2023). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Rekreasyonel Liderlik Düzeylerinin Belirlenmesi. *Sivas Cumhuriyet University Journal of Sport Sciences*, 5(1):62-67

Giriş

19. yüzyılda yaşanan teknolojik ilerlemeler, çalışma koşullarının iyileşmesi ve makineleşme, endüstri dönemi öncesinde eğlenme ve dinlenme için arta kalan boş zamanların artmasına neden olmuştur. Başlangıçta boş zamanlar tembellik ve savurganlık olarak algılanırken, zaman içinde bireyin bedensel, ruhsal ve zihinsel rahatlamasına katkı sunan gerekli bir unsur haline gelmiştir. Bu süreç, bireylerin mutlu bir şekilde zaman geçirmesini sağlamak ve dinlenmek amacıyla gerçekleştirildiği, serbest zamanları içinde, gündelik hayatın monotonluğundan uzaklaşmak için çeşitli etkinlikleri içeren rekreasyon olgusunun ortaya çıkmasına neden olmuştur (Çıdam, 2007; Akyüz ve ark., 2016). İngilizcede "oluşturmak" ve "yaratmak" anlamına gelen "create" fiilinin önüne "tekrar" anlamına gelen "re" ön ekinin getirilmesiyle oluşan "recreation" (rekreasyon), iş yapma ve diğer birçok etmen tarafından yıpranan ve yorulan insanların yeniden canlılık kazanmaları anlamına gelmektedir (Axelsen, 2009). Daha genel bir ifadeyle rekreasyon, bireyin alışılmış hayat biçimi, yoğun iş sorumluluğu veya çevresel etkilerin olumsuzluğundan kötü etkilenen ve tehlikeye giren beden ve ruh sağlığını yeniden kazanmak veya korumak amacıyla, kişisel doyumu destekleyecek, zorunlu ihtiyaçlar ve çalışma zamanları haricinde geriye kalan bağımsız boş zamanda gönüllülük esasına dayalı olarak bireysel veya grup halinde gerçekleştirilen etkinliklerdir (Karaküçük, 1997). Bireyler bu etkinliklere aktif veya pasif katılım gösterebilirler ve bu katılımı neşe, başarı, keyif alma ve kişisel saygı gibi çeşitli amaçlarla gerçekleştirirler (Lakmalı ve ark., 2021; Lu ve Hu, 2005). İnsanlar uzun saatler süren çalışma koşullarına uygun bir makine değildir. Mevcut enerjilerini mekanik ve yaratıcı olmayan bir şekilde kullanan insanlar için rekreasyon kesinlikle gereklidir (Curtis, 1979). Rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin davranış biçimleri gözlemlendiğinde, motive olmuş, rahatlamış ve yenilenmiş oldukları görülmektedir (Yılmaz, 2004). Günümüzde sağlıklı, mutlu, huzurlu ve çağdaş insan, rekreasyon ile uğraşan ve rekreasyon etkinliklerine katılan bireydir (Bucher ve Bucher, 1974).

Bireyler genellikle belirli amaçlara ulaşma çabası içinde oldukları ve sosyal canlılar oldukları için gruplar oluştururlar. Oluşturulan bu grupların hedeflerine ulaşmalarını ve grup içerisindeki üyelerin ilişkilerinin bozulmadan sürekliliğini sağlayarak yönetilmelerini sağlayacak liderlere ihtiyaç duyarlar (Eren, 2014; Akgül ve Gül, 2022). Bireyleri zorlama yoluyla değil, kişisel motivasyonları ile grup amaçlarına ulaştırmaya çalışan kişilere lider denir (Bolden, 2004). Rekreasyon olgusunun gelişmesiyle birlikte rekreatif liderlik kavramı ortaya çıkmıştır (Kırtepe ve Uğurlu, 2022) ve ruhsal bağımsızlığı zayıflamış, yoğun iş temposunda çalışan, kişisel denetim ve ego tükenmişliği yaşayan bireylere yol göstermesi açısından rekreatif liderliğin günümüzde önem kazandığı söylenebilir (İrhan, 2023). Rekreasyonel liderlik, bir grup etkinliğini organize etme, yönlendirme ve grup içindeki bireyleri teşvik etme becerisi olarak tanımlanabilir (Russel, 2001). Rekreasyon liderinden beklenen; grup içindeki

bireylere liderin bulunduğu grubun ve görevin mutluluğunu hissettirmek, grubun içinde bulunmaktan keyif almalarını sağlamak, rehberlik yapmak, rol model olmak ve grup üyelerini çeşitli etkinliklere yönlendirerek onları etkilemektir (Karaküçük, Yenel ve Akgül, 2017). Rekreasyon etkinlikleri toplumun tüm kesimlerini kapsasa da, içerdikleri eğlence unsurları ve serbest zaman ile birlikte üniversite öğrencileri için daha kapsayıcı olmaktadır. İş dünyasına katılmadan bir önceki adımda bulunan üniversite öğrencileri, tahmini olarak hayatlarında hiç olmadığı kadar bol serbest zamana üniversite döneminde sahip olmaktadır (Gönen ve ark., 2022). Terzioğlu ve Yazıcı (2003) üniversite öğrencileri ile yaptıkları araştırmada, öğrencilerin çok fazla serbest zamanlarının olduğunu ancak bu zamanı verimli ve etkin değerlendiremediklerini tespit etmişlerdir. Sonuç olarak, öğrencilerin sahip olduğu rekreatif zamanları etkin bir şekilde değerlendirecek ve onları bir araya getirip çeşitli etkinlikleri yönetecek bir rekreatif lidere ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Bu çalışmanın amacı, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin rekreatif liderlik düzeylerinin belirlenmesidir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, geçmişte var olan veya şu anda da devam eden bir durumu olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçlayan tarama yönteminden yararlanılmıştır (Karasar, 2000). Bu model, 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler üzerinde uygulanmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırma, 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde Beden Eğitimi Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören ve anketi cevaplamayı gönüllü kabul eden 84 Kadın ve 147 erkek olmak üzere toplam 231 birey çalışmaya alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği: Öğrencilerin rekreasyonel liderlik düzeylerini belirlemek amacıyla Durhan ve arkadaşları (2022) tarafından geliştirilen "Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek, "kesinlikle katılmıyorum", "katılmıyorum", "kararsızım", "katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" seçeneklerinin yer aldığı beşli likert tipi ve 15 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçek, Demokratik ve Otokratik Davranış olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 15, en yüksek puan ise 75'tir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık düzeyleri incelenmiş ve +2 ile -2 aralığında olduğu

belirlenmiştir. Bu nedenle verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Kline, 2011). Elde edilen verilerin iç tutarlılığını belirlemek için Cronbach Alfa katsayısı kullanılmış ve bu değer .872 olarak bulunmuştur. Betimsel istatistiklerde yüzde (%) ve frekans (f) kullanılmıştır. İkili değişkenler arasındaki farklılıkları belirlemek için bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla değişken arasındaki farklılıkları belirlemek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Gerçekleştirilen analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. Verilerin analizi SPSS 25.0 programı kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular

Tablo 1'e göre katılımcıların, %63,6'sının erkek, %36,4'ü kadın öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Öğrencilerin %41,1'inin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (BEÖ) öğrencisi, %26,4'ünün Spor Yöneticiliği (SYB) öğrencisi, %32,5'inin Antrenörlük Eğitimi (ANT) öğrencisi olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %10'u Hiç spor yapmamakta, %53,2' si haftada 1-3 gün spor yapmakta, %36,8' i ise haftada 4-7 gün spor yapmakta olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2'deki sonuçlar incelendiğinde, Otokratik liderlik alt boyutu ve Demokratik liderlik alt boyutu normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2.0 arasında olması bu dağılımın normal olduğunu desteklemektedir (George ve Mallery, 2010).

Tablo 3'de katılımcıların rekreasyonel liderlik ölçeğine vermiş oldukları cevaplar sonucu elde edilen ölçek toplam puanı ve ölçeğe ait alt boyut toplam puanları görülmektedir. Tablo 3 incelendiği zaman katılımcıların

rekreasyonel liderlik ölçeği alt boyutu olan demokratik alt boyutundan almış oldukları puan göre oldukça yüksek seviyede olduğu ve otokratik alt boyutuna göre ise orta seviyede olduğu görülmektedir. Katılımcıların rekreasyonel liderlik toplam puana göre ise almış oldukları puana göre yüksek seviyede rekreasyonel liderlik özelliklerine sahip olduğu ifade edilebilir.

Tablo 4' e göre araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre rekreasyonel liderlik ölçeğinden almış oldukları puanı karşılaştırmak için t testi uygulanmıştır. Test sonucuna göre katılımcıların cinsiyete göre rekreasyonel liderlik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla rekreasyonel liderlik özellikleri gösterdiği ifade edilebilir.

Tablo 5 incelendiği zaman araştırmaya katılan katılımcıların öğrenim gördükleri program türlerine göre rekreasyonel liderlik ölçeğinden almış oldukları puan ortalamalarını karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre katılımcıların öğrenim gördükleri program türlerine göre rekreasyonel liderlik ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p < 0.05$).

Tablo 6 incelendiği zaman araştırmaya katılan katılımcıların spor yılı değişkenine göre rekreasyonel liderlik ölçeğinden almış oldukları puan ortalamalarını karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre katılımcıların spor yılı değişkenine göre rekreasyonel liderlik ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p < 0.05$).

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Özellikler	Değişkenler	N	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	147	63,6
	Kadın	84	36,4
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (BEÖ)	95	41,1
	Spor Yöneticiliği (SYB)	61	26,4
	Antrenörlük Eğitimi (ANT)	75	32,5
	Hiç	23	10,0
Spor Yapma Sıklığı	Haftada 1 – 3 Gün	123	53,2
	Haftada 4 – 7 Gün	85	36,8

Tablo 2: Verilerin Dağılımına İlişkin Analiz Sonuçları

Faktörler	Çarpıklık (Skewness)	Basıklık (Kurtosis)
Demokratik Liderlik	-1,775	1,890
Otokratik Liderlik	0,245	-0,072

Tablo 3 Katılımcıların Rekreasyonel Liderlik Ölçeğinden Aldıkları Puanların Betimsel İstatistiği

Ölçekler	Alt Boyutlar	N	Min.	Maks.	X
RLÖ	Demokratik	231	8.00	40.00	33.46
	Otokratik	231	9.00	35.00	21.58
	RLÖ	231	29.00	75.00	55.04

Tablo 4: Cinsiyete Değişkenine göre yapılan T-testi sonuçları

Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Erkek	147	32.75	6.709	0.694	0.03
Kadın	84	34.70	6.116		

Tablo 5: Bölüm Değişkenine Göre Katılımcıların puan ortalamalarını karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi sonuçları

	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Bonferroni
Beden Eğt. Öğrt.(1)	95	54.95	7.41			
Spor Yön. (2)	61	54.60	9.55	0.220	0.80	-
Antrenörlük (3)	75	55.50	7.42			
Toplam	231	55.04	8.01			

Tablo 6: Spor yılı değişkenine göre katılımcıların puan ortalamalarını karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi sonuçları

Spor Yılı	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Bonferroni
1-3 yıl (1)	71	54.94	7.49			
4-7 Yıl (2)	74	55.54	7.63	1.391	0.24	-
7 yıl ve üzeri (3)	85	54.51	8.65			
Toplam	231	55.04	8.00			

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Katılımcıların Rekreatif Liderlik Ölçeği'ne verdikleri cevaplar sonucu elde edilen toplam puanlar ve ölçeğin alt boyut puanları Tablo 3'te sunulmaktadır. Tablo incelendiğinde, katılımcıların Rekreatif Liderlik Ölçeği'nin demokratik alt boyutundan yüksek puan aldıkları, otokratik alt boyuttan ise orta seviyede puan aldıkları görülmektedir. Rekreatif liderlik toplam puanlarına göre ise katılımcıların yüksek seviyede rekreatif liderlik özelliklerine sahip oldukları ifade edilebilir. İrhan (2023) tarafından yapılan çalışmada, katılımcıların rekreatif liderlik davranış düzeylerinin orta düzeyde olduğu ve demokratik davranışların otokratik davranışlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Can ve Gök (2007) çalışmalarında, üniversite öğrencilerinin rekreatif olarak katılım gösterdikleri sportif etkinliklerde, liderlik davranış biçimi olarak anlayış gösterme alt boyutunu sergiledikleri sonucuna varmışlardır. Bu çalışmanın sonuçları, literatürdeki diğer çalışmalarla uyumlu görünmektedir. Rekreatif, bireysel vizyon geliştirme, birlik ve beraberlik ruhunu pozitif yönde pekiştirme, günlük rutin işlerden farklı etkinlikler ile deneyim kazanma, grup içi birlik ve beraberliği sağlama ve grup üyelerinin aidiyet düzeylerini artırma gibi olumlu etkileri bulunan bir kavramdır (Kaba, 2009; Gökdeniz vd., 2009; Akalın, 2020). Rekreatif etkinliklerde otokratik liderlik tarzının benimsenmesi, grup içinde yaratıcılık, motivasyon, iş tatmini ve grup içi bağlılık gibi olumlu sonuçların ortaya çıkmasını engelleyebilir (Altan ve Özpehlivan, 2019). Rekreatif etkinliklerde eğlenceli vakit geçirme ve grup içi bağlılığın sağlanması, daha katılımcı ve esnek bir liderlik tarzıyla mümkündür. Bu nedenle, rekreatif etkinliklerde demokratik liderlik tarzı, otokratik liderlik tarzına göre daha çok benimsenen bir yaklaşım olarak öne çıktığı söylenebilir. Ayrıca, rekreatif etkinliklerin genellikle sporu içermesi nedeniyle, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin rekreatif liderlik düzeylerinin yüksek çıkması beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Sonuç olarak, rekreatif etkinliklerde

demokratik liderlik tarzının daha yaygın ve etkili olduğu, bu tarzın grup dinamiklerine ve bireysel motivasyonlara daha uygun olduğu söylenebilir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin bu bağlamda yüksek rekreatif liderlik düzeylerine sahip olmaları, onların eğitim ve etkinlik katılım profilleriyle de ilişkilendirilebilir.

Araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet değişkenine göre Rekreatif Liderlik Ölçeği'nden aldıkları puanları karşılaştırmak amacıyla t-testi uygulanmıştır. Test sonucuna göre, katılımcıların cinsiyetlerine göre rekreatif liderlik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla rekreatif liderlik özellikleri gösterdiği belirlenmiştir. Ayhan ve arkadaşları (2020) cinsiyet değişkenine göre rekreatif fayda seviyelerine yönelik yaptıkları t-testi analiz sonuçlarına göre, kadınların rekreatif fayda farkındalığının erkeklere oranla daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Cöhce ve arkadaşlarının (2022) lise öğrencileri ile yaptıkları bir başka çalışmada, kadın öğrencilerin Rekreatif Farkındalık Ölçeği puanlarının ve "sosyal başarı", "haz ve eğlence" ve "kendini geliştirme" alt boyutlarındaki puanlarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Gülşen ve Yıldız (2022) ise, kadınların kararlı liderlik davranışına yönelik seviyelerinin anlamlı bir biçimde erkek katılımcılardan daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Gardiner ve Tiggemann (1999) da, kadınların kişilerarası ilişki yönelimli liderliklerinin erkeklere oranla daha fazla olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak, rekreatif etkinliklerin ilişki yönelimli faaliyetler olduğu söylenebilir. Bu nedenle kadınların rekreatif liderlik düzeylerinin yüksek olması, rekreatif etkinliklerin faydalarının daha fazla farkında olmalarından kaynaklandığını söylenebilir. Çalışmamızın sonuçlarının literatürdeki diğer çalışmalarla örtüştüğü söylenebilir.

Ancak, farklı sonuçlara ulaşan çalışmalar da bulunmaktadır. İrhan (2023) rekreatif bölümü öğrencileri ile yaptığı çalışmada, katılımcıların rekreatif liderlik davranışlarının hem toplam hem de alt boyutlarda

cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini bulmuştur. Bu durumun, söz konusu çalışmanın örneklem grubunun doğrudan rekreasyon alanı ile ilgili olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Çünkü söz konusu öğrenciler, eğitim aldıkları bölüm nedeniyle hem kadınlar hem de erkekler olarak rekreasyon kavramının farkındalığına ve bilincine sahip olduklarından, herhangi bir farklılık oluşmaması beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Bu çalışmanın sonuçları literatürdeki bazı çalışmalarla uyumlu olsa da, farklılık gösteren bulguların da dikkate alınması gerekmektedir. Genel olarak, kadınların rekreatif liderlik düzeylerinin daha yüksek olduğu ve rekreasyonel faaliyetlerin faydalarının daha farkında oldukları sonucuna varılabilir.

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların öğrenim gördükleri program türlerine göre Rekreasyonel Liderlik Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamalarını karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre, katılımcıların öğrenim gördükleri program türlerine göre Rekreasyonel Liderlik Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p>0.05$). Akyüz ve Karavelioğlu (2022), Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarında, katılımcıların liderlik puanları ile "okudukları bölüm" değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulamamışlardır. Çalışmamızın örneklem grubunu Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır ve öğrencilerin ders içeriklerinde rekreasyon ile ilgili çok fazla ders bulunmamaktadır. Bu sebepten ötürü, öğrencilerin rekreasyonel liderlik düzeylerini etkileyebilecek herhangi bir etken bulunmadığından, bölümler arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmadığı söylenebilir.

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların spor yılı değişkenine göre Rekreasyonel Liderlik Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamalarını karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz sonucunda, öğrencilerin spor yılı değişkenine göre Rekreasyonel Liderlik Ölçeği'nden

aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p>0.05$). Akyüz ve Karavelioğlu (2022), Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarında, katılımcıların liderlik puanları ile "spor yapma yılı" değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulamamışlardır. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri, sporu günlük hayatlarının merkezinde bulundurmakta ve genellikle rekreasyonel etkinlikleri sportif etkinlikler şeklinde değerlendirmekte, bu etkinliklerin liderliğini de zaman zaman üstlenmektedirler. Bu sebepten ötürü, öğrencilerin spor yapma yılı ile rekreasyonel liderlik düzeyleri arasında bir farkın çıkmaması beklenildiği söylenebilir. Bu bulgular, öğrencilerin öğrenim gördükleri program türü ve spor yılı değişkenlerinin, rekreasyonel liderlik düzeyleri üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Eğitim sürecinde ve spor faaliyetlerinde kazanılan deneyimlerin, rekreasyonel liderlik üzerinde homojen bir etki yarattığı söylenebilir.

Öneriler

- 1- Çalışmamız Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir, yapılacak diğer çalışmalarda Rekreasyon bölümü öğrencileriyle yapılabilir.
- 2- Araştırmamız 231 kişi ile gerçekleştirilmiştir, yapılacak diğer çalışmalarda daha büyük örneklem grupları incelenebilir.
- 3- Araştırmamız Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir, Yapılacak diğer çalışmalarda başka şehirlerde bulunan spor bilimleri fakültesi öğrencileriyle gerçekleştirilebilir.
- 4- Araştırmamızın örneklem grubunu üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Diğer çalışmalarda lise veya orta okul öğrencileri ile yapılabilir.

Kaynaklar

- Akgül, K. A., & Gül, M. (2022). Güreş antrenörlerinin liderlik özellikleri ile ahlaki zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 21-25.
- Axelsen M. (2009). The power of leisure: I was an anoexic; I'm now a healthy triathlete. *Lesiure Sciences*. 31, 330-346.
- Karaküçük S (1997). Rekreasyon Boş zamanları Değerlendirme Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma, Seren Ofset, Ankara.
- Curtis, J. E. (1979). Recreation theory and practice. *Recreation theory and practice*.
- Bucher, C. H., ve Bucher, C. A. (1974). *Recreation For Today's Society*, New Jersey.
- Lu, L., & Hu, C. H. (2005). Personality, leisure experiences and happiness. *Journal of happiness studies*, 6, 325-342.
- Yılmaz, S. (2004). Serçeme Vadisinin rekreasyonel kullanım potansiyelinin belirlenmesi. *Ekoloji*, 13(51), 1-6.
- Çidam, F. B. (2007). Diyarbakır kent dokusunun turizm ve rekreasyon kaynaklarının peyzaj mimarlığı açısından

değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, 221.

- Gönen, M., Ceyhan, M. A., Çakır, Z., Zorba, E., ve Coşkuntürk, O. S. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Rekreasyon Alanı Kullanımlarına İlişkin Engel Ve Tercihleri. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 11(4), 59-76.
- Lakmalı, U., Weerakoon, R., Wahigaldeniya, D., Vitharana, S., & Abeysignhe, C. (2021). Examine challengers and barriers behind decision making of University students' recreation participation: The case from Sri Lanka.
- Terzioğlu, A., ve Yazıcı, M. (2003). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Anlayış Ve Alışkanlıkları (Atatürk Üniversitesi Örneği). *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 1-31.
- Karaküçük, S., Yenel, İ., & Akgül, B. (2017). Rekreasyon liderliği. Kirtepe, A., & Ugurlu, F. M. (2022). Leadership Characteristics of University Students Engaging in Volunteer Activities. *World Journal of Education*, 12(5), 1-9.
- İrhan, G. (2023). Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Rekreatif Liderlik Davranışlarının İncelenmesi: Sakarya

- Örneği. *Egzersiz ve Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 89-98.
- Russel R V. (2001). *Leadership in recreation*. 2. baskı. McGraw-Hill, editör.
- Eren, E. (2014). *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*. Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Bolden, R. (2004). *What is leadership?*. Centre for Leadership Studies, University of Exeter.
- Akyüz, H., Murat, K. U. L., ve Yaşartürk, F. (2016). REKREASYON AÇISINDAN ORMANLAR VE ÇEVRE. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 1), 881-890.
- Durhan, T. A., Kayhalak, F., Kurtipek, S., ve Yenel, F. (2022). Rekreatif liderlik davranışı ölçeğinin psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 27(2), 127-142.
- George, D., ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson.
- İrhan, G. (2023). Rekreatif Bölümü Öğrencilerinin Rekreatif Liderlik Davranışlarının İncelenmesi: Sakarya Örneği. *Egzersiz ve Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 89-98.
- Ayhan, R., Akay, B., Öçalın, M., ve Orhan, R. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Fayda Düzeyleri ile Akademik Özyeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 258-276.
- Cöhce, B., Duygun, S., Öztürk, E. N., ve Kırşanlıoğlu, A. E. (2022). Lise Öğrencilerinin Rekreatif Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi. *Anatolia Social Research Journal*, 1(1), 52-62.
- Gardiner, M., ve Tiggemann, M. (1999). Gender differences in leadership style, job stress and mental health in male-and female-dominated industries. *Journal of occupational and organizational psychology*, 72(3), 301-315.
- Gülşen, D. B. A., ve Yıldız, A. B. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bireysel Girişimcilik Ve Liderlik Davranışlarına İlişkin Öz Algılarının İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 13(3), 231-244.
- Akyüz, Ö., & Karavelioğlu, M. B. (2022). Spor Bilimleri Fakültesinde Okuyan Aktif Sporcuların Liderlik Özelliklerinin Belirlenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 231-245.
- Can, E., ve Gök, S. (2007). Bir Rekreatif Faaliyeti Olarak- Üniversitelerarası Müsabakalara Katılan Sporcu Öğrencilerin Liderlik Davranışlarının (Anlayış Gösterme Boyutunda) Karşılaştırılması. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri*, 2(1), 23-30.
- Kaba, İ. C. (2009). *Türkiye'de üniversitelerde kampüs rekreasyonu'nun mevcut durumu ve kampüs rekreasyon modellemesi* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Gökdeniz, A., Hacıoğlu, N., Dinç, Y. (2009). *Boş Zaman ve Rekreatif Yönetimi*, Detay Yayıncılık, İstanbul.
- Akalın, İ. (2020). *Rekreatif Faaliyeti Olarak Alışveriş* (Doctoral dissertation, Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara).
- Altan, S., ve Özpehlivan, M. (2019). Otokratik Ve Katılımcı Liderlik Anlayışının Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Üzerine Etkisi: Sivil Toplum Kuruluşları Üzerine Bir Araştırma. *The Journal of Social Science*, 3(5), 208-229.
- Kline, R.B. (2011). "Principles and Practice of Structural Equation Modeling", Third Edition, The Guilford Press, New York.